

Dystrybucja zasobów a doświadczanie sytuacji trudnych u osób przesiedlonych w wyniku działań zbrojnych

The distribution of resources and the experience of difficult situations of people relocated due to military action

Alessandra Kędra
sandrakedra@wp.pl

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Katedra Psychoprofilaktyki Społecznej

Praca pod kierunkiem dr hab. Iwony Niewiadomskiej prof. KUL

Dystrybucja zasobów Stevana E. Hobfolla:

- zasoby materialne: są to obiekty fizyczne, np. dom, samochód. Wiążą się z przetrwaniem bądź są kojarzone ze statusem czy samooceną;
- zasoby osobiste: należą do nich umiejętności (np. kompetencje zawodowe, zdolności przywódcze) i cechy osobowości (np. samoocena, optymizm);
- zasoby stanu: zależy od nich dostęp do innych zasobów. Obejmują one np. zdrowie czy stałą posadę;
- zasoby energii: można je wymienić na zasoby należące do trzech pozostałych kategorii. Należą do nich np. pieniądze, wiedza.

Sytuacje trudne według Tadeusza Tomaszewskiego:

- sytuacja deprywacji,
- sytuacja przeciążenia,
- sytuacja utrudnienia,
- sytuacja konfliktowa,
- sytuacja zagrożenia.

Metoda:

1. Metryczka.

2. Stevan E. Hobfoll Ocena Zachowania Zasobów. Znaczenie, zyski i straty.

3. KWESTIONARIUSZ OCENY WŁASNEGO ŻYCIA I. Niewiadomska.

Pytanie badawcze:

Jaki jest związek między dystrybucją zasobów a doświadczaniem sytuacji trudnych u osób przesiedlonych w wyniku działań zbrojnych?

- **Hipoteza 1:** Zysk zasobów osobistych koreluje negatywnie z nasileniem doświadczania sytuacji trudnych u osób przesiedlonych w wyniku działań zbrojnych.
- **Hipoteza 2:** Zysk zasobów stanu koreluje negatywnie z nasileniem doświadczania sytuacji trudnych u osób przesiedlonych w wyniku działań zbrojnych.
- **Hipoteza 3:** Utrata zasobów energii koreluje pozytywnie z nasileniem doświadczania sytuacji trudnych u osób przesiedlonych w wyniku działań zbrojnych.

Według A. Lewickiego sytuacja staje się dla człowieka trudna przede wszystkim, gdy powstają trudności natury emocjonalnej, wzbudzające stan silnego, "trudnego do zniesienia" napięcia emocjonalnego. Prowadzi to do uszczuplenia zasobów osobistych, takich jak optymizm, poczucie skuteczności, samoocena (Lewicki, 1978).

Badania ukazują, że bardzo często, kiedy jednostka przeżywa trudną sytuację (kataklizmy) może ona stracić pracę (zasób stanu), a wraz z nią poczucie statusu i przynależności (Kaniasty i Norris, 1993, s.396).

Posiadanie zasobów finansowych jest swoistym modyfikatorem stresu i sytuacji trudnych. Na radzenie sobie z sytuacją trudną wpłynąć mogą m.in. źródła energii (pieniądze) (Bandura, 2008).

Literatura:

Hobfoll, S. E. (2006). *Stres, kultura i społeczność. Psychologia i filozofia stresu*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne.

Tomaszewski, T. (1975). Człowiek i otoczenie. W: T. Tomaszewski (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki* (s. 13-36). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Tomaszewski, T. (1968). *Problemy i kierunki współczesnej psychologii*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.